

**КАУЗАТИВНІ ЧИННИКИ ФАТАЛЬНОСТІ У СЕМАНТИКО-
СИНТАКСИЧНІЙ СТРУКТУРІ РЕЧЕНЬ ІЗ ПРЕДИКАТОМ
ДЕБІТИВНОСТІ У МОВІ ТВОРІВ С. МОЕМА**

Дерев'янка О.А. (Івано-Франківськ)

Концепт неминучості/невідворотності характеризується найвищим рівнем облігаторності – фатальності, служить на позначення повинності, яку не можна відвернути, якій не можна перешкодити, бо вона не залежить від волі, бажання суб'єкта, а є тим, що судилось долею (вищою силою тощо). Основою модального значення неминучості є об'єктивна зумовленість дії. Неминучість трактуємо як об'єктивно повиннісний, але не усвідомлений зв'язок явищ.

До семантичного поля неминучості / невідворотності відносимо такі англійські лексеми-концепти як *fate, fortune, destiny, prediction, predestination*. У всіх названих словах є семантичний компонент 'неминучість', тобто те, що не можна відвернути, і що не залежить від людської волі.

Диференційними ознаками висловлювань із модальним значенням неминучості / невідворотності вважаємо імпліцитну інтенційність, спрямування у майбутнє, актуальність, відсутність альтернативи [1, с. 338-339]. Семантична характеристика ситуації неминучості може бути представлена за типом каузатора, з яким так чи інакше пов'язана неминуча дія.

Так, модальне значення невідворотності детермінується такими поняттями, як Бог (*She was a barren woman and, even though it was clearly God's will that she should be childless, she could scarcely bear to look at little children sometimes, her heart ached so -- the tears rose to her eyes and one by one, slowly, rolled down her cheeks*), доля (*The world is hard and cruel. We are here none knows why, and we go none knows whither. We must be very humble. We must see the beauty of quietness. We must go through life so inconspicuously that Fate does not notice us*), життєвими закономірностями буття (*He only had two years in Paris: he had persuaded his people to let him come and study art instead of going to college; but at the end of that*

period he was to return to Seattle and go into his father's business); It was inevitable that she should marry: life was hard for a girl who had to earn her own living; and if she found someone who could give her a comfortable home she should not be blamed if she accepted), інтуїцією, внутрішніми передчуттями (I don't know why, but there's something in him that terrifies me. "No, no. I know I'm right. I know it. I feel it. Something terrible will happen to us"); He thought it was a terrible mistake to get mixed up with any of the actresses a chap was playing with. It was bound to lead to trouble), "законами" природи (Philip listened to her enumeration of the qualities which must be possessed by the perfect lover), внутрішніми потребами суб'єкта (Sooner or later he would marry some honest soul in Holland, and I felt sure he would be happy). В останньому реченні інтенсифікатором предикату неминучості виступає словоформа **sooner or later**. Це ж спостерігаємо і в наступних реченнях, як-от: *Sooner or later the human being in you will yearn for the common bonds of humanity; Sooner or later you'll be ill and tired and old, and then you'll crawl back into the herd; Sooner or later you were bound to fall in love and that would end it. After all, it had to happen sooner or later.* Модальне значення неминучості може також посилюватися інтенсифікаторами **undoubtedly, doubtless** тощо, наприклад: *To all intents you are a Christian still, and if there is a God in Heaven you will undoubtedly receive your reward; When you are a little older you will doubtless learn the advantage of minding your own business.*

Отже, досліджуваний матеріал переконує в тому, що предикати неминучості / невідворотності мають низку засобів вираження і виступають конститутивними компонентами простих і складних речень сучасної англійської мови. Своєрідність мовостилю Сомерсета Моєма полягає в особливості використання різних мовних засобів у формі предикатів дебітивності.

Література:

Дерев'янка (Тронь) О.А. Дебітивність як семантична категорія / Дерев'янка (Тронь) О.А. // Предикат у структурі речення : монографія / за ред. акад. НАПН України В.І. Кононенка. – Київ; Івано-Франківськ; Варшава, 2010. – С. 319-347.